SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 167. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, SEPTEMBER 1, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 1-го ВЕРЕСНЯ 1987 РІК XCIV. Ч. 167.

НА УКРАЇНСЬКОМУ ДНІ НАГОЛОШЕНО ПРАВА ЛЮДИНИ

Колишній суддя д-р І. Дікур, ст., отримує нагороду ім. М. Лучковича від Л. Шулякевич, голови Комітету Українців Канади, Провінційної Ради Альберти. Збоку син Л. Дікур, посадник Едмонтому.

Село Спадщини Української Культури, Альта. (КУК—ПРА). — Людські права були головною точкою Українського Дня, який вілбувся в неділю, 9-го серпня, на Селі Спадщини Української Культури, яке знаходиться 50 кілометрів на схід від Едмонтону.

Український правозахисник Данило Шумук, що був спеціяльним гостем на цім річнім дні, який влаштував Комітет Українців Канади, Провінційної Ради Альберти, надав тон Українському Дні, заявляючи, що поневолені народи Совєтського Союзу мусять мати свободу, щоб міг заіснувати справжній мир в світі.

Д. Шумук еміґрував до Канади 23-го травня ц.р. після 40 років таборів та тюрем в СССР. Він заявив що Совєтський Союз повинен показати своєю внутрішньою політикою, що йому можна вірити і що західні політики вже починають це розуміти.

Повторяючи тему, яку він з'ясував на пресконференції в суботу, Шумук порівняв федеральну систему Канади із ситемою республік СССР, заявляючи що канадські провінції можуть мати уряди з іншими партіями, ніж уряд в Оттаві і якщо так було би дозволено Україні, то це було б великим досягненням.

Він особисто був задоволений таким великим числом молоді, що була на Українському Дні. Молоді було більше ніж в будь-якій громаді, що він відвідав. Він подякував канадському урядові за визволення та особисто міністрові закордонних справ Джов Кларкові, якого він поцілував.

В суботу Шумук виступив на пресконференції, яку зорганізував Комітет Українців Канади, Провінційна Рада Альберти і де теж була репрезентована Міжнародна Амнестія.

На прийнятті після конференції ці дві організації вручили Шумукові подарунки.

На Українському Дні Дж. Кларк заявив, що канадський уряд є зацікавлений реформами совєтського генерального секретаря Міхаїла Горбачова, але уважає, що тареба бути обережним.

Колишньому судді Іванові Дікурові вручено премію ім. Михайла Лучковича за визначну державну службу як канадця українського походження. Суддя Дікур був послом до федерального парляменту від 1949 року до 1957 року, за його стараннями було дозволено українським втікачам приїхати до Канади після війни.

Двоє із його синів, посадник Едмонтону Лаврентій Дікур, та голова Альбертського товариства Правників Іван Дікур мол. помогли судді виступити із свого крісла на колесах, щоб прийняти нагороду.

З привітами виступили Деннис Андерсон, альбертський міністер культури та баготокультурности, та посадник Дікур.

Голова Альбертського КУК Ліда Шулякевич відкрила день і сказала, що канадці дуже щасливі, що мають великі досягнення в ділянках політики і культури.

(Закінчення на стор. 3)

М. Вернер кандидує на пост генерального секретаря НАТО

Бонн. — Канцлер Західньої Німеччини Гельмут Коль запропонував кандидатуру міністра оборони Манфреда Вернера на пост генерального секретаря Північно-Атлантійського Оборонного Союзу. Термін перебування на цьому пості лорда Пітера Каррінгтона минає у 1988 році.

За словами Г. Коля, Вернер має великий досвід і знання, щоб стати першим німцем, який зайняв би в НАТО головний пост.

Кандидатура 52-річного Вернера обговорювалася уже давно, однак сам він чітко не висловлював бажання стати генеральним секретарем НАТО. „Вернер є яскравою фігурою серед міністрів оборони країн НАТО, - сказав Коль про свого кандидата. - Західня Німеччина ще ні разу не була представлена у НАТО на такому високому рівні, і я думаю, що наша черга настала. Я почав уже необхідні консультації з друзями і союзниками. Західня Німеччина займає в НАТО ключове становище і несе основний військовий тягар в Центральній Европі. Західня Німеччина не має ніяких підстав відчувати комплекс неповноцінности".

Манфред Вернер є професійним військовим пілотом. Часом він сам сідає за кермо бойового літака під час чергових військових маневрів. Політичні погляди Вернера характеризуються твердістю щодо країн Варшавського договору і безкомпромісністю у справах захисту безпеки Заходу.

СССР намагається використати конфлікт на Близькому Сході

Женева. Покликуючись на думку західньонімецьких спостерігачів і військових спеціялістів, репортер газети „Вашінгтон Таймс" Ендрю Боровєц пише про економічний, дипломатичний і військовий наступ Москви, яка намагається максимально використати небезпечну ситуацію на Близькому Сході у своїх гегемонічних цілях.

Особливу небезпеку таїть в собі початий недавно з ініціятиви СССР „флірт з режимом аятолли Хомейні", який приніс уже конкретні результати. Між Совєтським Союзом і Іраном укладено договір про транспортацію через совєтську територію частини іранської нафти і про будівництво прямого залізничного шляху, який зв'яже СССР з Перською затокою, а значить і з Індійським океаном.

Через нафтопровід, який зв'яже іранське місто Арджарі з Баку, можна буде пропускати до 40 відсотків нафти, що видобувається в Ірані. Зменшення залежности від танкерних перевезень навряд чи підштовхне режим Хомейні прийняти розумні рішення і відмовитися від продовження війни з Іраком.

Зростання економічних зв'язків з СССР виведе Іран з ізоляції і дасть йому змогу продовжувати політику дестабілізації західньої економіки і розповсюдження ісламського фундаменталізму.

Коментуючи особливости „дивного флірту" між Москвою і Теграном, швайцарська газета „Журналь де Женев" пише, що Хомейні закрив очі на то, що Совєтський Союз є головним поставником зброї Іракові, а Горбачов „забув" про те, що революційні гвардійці фізично знищили більшість іранських комуністів — членів партії Туде.

Французька консервативна газета „Пуан" відзначає, що будівництво стратегічної залізниці дозволить Москві безперебійно забезпечувати всім необхідним будь-які підривні і терористичні сили на Близькому Сході. За словами газети, Москва запропонувала повністю оплатити будівництво залізниці і навіть прислати сюди своїх робітників.

Совєтські керівники критикують промову Р. Реґена

Москва. — Офіційні представники Совєтського Союзу, виступаючи в кінці минулого тижня з різних нагод публічно, висловлювали своє задоволення рішенням уряду Західньої Німеччини знищити свої 72 ракети Першінг I-A середнього засягу зараз після того, як З'єднані Стейти Америки і Совєтський Союз підпишуть договір про зменшення стратегічної нуклеарної зброї і відтягнення ракет з Европи. У Женеві говориться також про відтягнення й евентуальне знищення ракет близького засягу, на що вже дали свою згоду президент Роналд Реґен і генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Горбачов. Виглядає, що німецькі ракети середнього засягу, не зважаючи на те, що вони були без атомових головок, бо головки є виключно у посіданні ЗСА, були останньою перешкодою до підписання договору, який, треба припускати, буде підписаний ще цього року.

Речник совєтського міністерства закордонних справ Ґеннадій І. Ґерасімов, обговорюючи справу німецького рішення заявив кореспондентам, що виглядає, що погодження в цій справі є більш реалістичне, як будь-коли перед тим. „Очевидно, після заяви канцлера Гельмута Коля, ситуація змінилася на краще", — заявив Г. Ґерасімов, який похвалив також американську нову пропозицію у справі приспішення переговорів в Женеві і способу взаємної перевірки, чи партнери дотримуються договору так, як каже документ.

Але в цій початковій нібито оптимістичній атмосфері, Г. Ґерасімов гостро скритикував промову президента Роналда Реґена у Лос Анджелесі, у якій Пре-

(Закінчення на стор. 3)

На Союзівці виступлять хор „Ясмин" і вокаліст Алекс

Співочий ансамбль „Ясмин".

Алекс Голуб

Союзівка. — У заключних мистецько-розвагових програмах на цій оселі УН Союзу виступить широко відомий і популярний вокаліст Алекс і молодий співочий ансамбль „Ясмин" з Торонто.

Як і в минулих роках, Алекс виступить в суботу увечері, 5-го вересня ц.р., з оркестрою „Темпо", яка відтак приграватиме до танців. Алекс вже четвертий рік підряд виступить на Союзівці під час довгого вікенду з нагоди свята Дня Праці. Фактично, Алекс вибрав Союзівку на свій дебют на українській сцені і від того часу він виступав на різних імпрезах в багатьох українських громадах ЗСА і Канади. На ринку є його дві платівки, переважно композиції Володимира Івасюка.

Любов до української пісні дала почин молодим 29 жінкам об'єднатися в Торонто у вокальний ансамбль „Ясмин". Ідея цього ансамблю — популяризувати пісні сучасних композиторів. Стиль їхніх пісень новий, змодернізований, що має на цілі ввести укр. пісні поміж молоду публіку.

Минулого року в квітні ансамбль дав дуже успішний власний концерт. Цього року в березні „Ясмин" видав свою платівку, яка продається в скорому темпі.

За короткий час число співачок зросло до 40. Радо всі приходять на проби, виучують нові пісні, а найважніше, між співачками панує дружня атмосфера, а це дає запоруку дальшого розвою ансамблю, як рівнож підносить його мистецьку вартість.

Після програми у неділю увечорі відбудеться забава під звуки оркестри „Темпо".

Від п'ятниці до понеділка на Союзівці проходитимуть тенісові змагання за індивідуальні чемпіонати УСЦАК і за нагороди УН Союзу. У суботу відбудуться плавацькі змагання.

ІРАК ВІДНОВИВ БОМБАРДУВАННЯ ІРАНСЬКОЇ ТЕРИТОРІЇ

Манама, Багрейн. — Іракські військові літаки відновили бомбардування іранської території, а зокрема рафінерії оливної ропи на острові Карг, після 45-денної перерви і у зв'язку з цим ситуація на Близькому Сході, а зокреам у Перській затоці значно погіршилась, тимбільше, що американські військові кораблі продовжують супроводжати кувайтські оливні танкери, переїжджаючи біля небезпечної воєнної зони.

Перше бомбардування іракські військові літаки розпочали в суботу, 29-го серпня і поновили в неділю, 30-го серпня. Частина оливного порту Карг знищена бомбардуванням, частину знищив вогонь, але в загальному експорт нафти з Ірану, особливо зі згаданого порту припинився.

Не треба виключати, що Іран розпічне тепер чергову масову офензиву на іракські позиції у відплату за започаткування нових воєнних дій минулого кінця тижня. Покищо іранська тяжка артилерія почала бомбардувати індустріяльні центри Басри, друге по величині місто Іраку, і мілітарні інсталяції по цілій лінії фронту. Арабські держави над Перською затокою поробили також охороняючі заходи перед евентуальним налетом літаків, особливо після того, як міністер закордонних справ Ірану Алі Акбар Валаяті говорить у телеграмі до генерального секретаря Організації Об'єднаних Націй Гавіє Переза де-Куеяра, що, не зважаючи на резолюцію Ради Безпеки ОН, яка закликає до перемир'я між Іраном і Іраком, Іран готується до масивної протиатаки, бо вже самим бомбардуванням під теперішню пору і на передодні чергової сесії Генеральної асамблеї ОН, Ірак доказав, що йому не залежить на закінченні війни і на шуканні спільної мови з урядом Ірану. Іранський міністер виразно натякає, що іранські військові літаки бомбардуватимуть також кораблі й інші інсталяції інших держав, які підтримують мілітарно Ірак у війні з Іраном.

Враховуючи небезпечну ситуацію, командування американських військових кораблів наказало збільшити число одиниць в охороні кувайтських танкерів побоюючись атаки іранських екстремістів, озлоблених бомбардуванням іракців. Американські кораблі тримають відповідну відстань від бойової зони, бо Іран і так весь час погрожує і застерігає за собою право на бомбардування кораблів які користуються Перською затокою.

Деякі країни вже опублікували пересторогу, що вони накладуть ембарго на вивіз всяких товарів до Ірану, якщо війна між тією країною й Іраком відновиться і якщо воюючі між собою країни цілковито зігнорують резолюцію Ради Безпеки ОН.

Іран відкинув резолюцію Арабської ліґи

Атени, Греція. В Тунісі відбулася конференція держав, що входять в так звану Арабську лігу, на якій Іран відкинув резолюцію, прийняту на цій конференції

Учасники конференції одноголосно заявили, що на випадок, якщо Іран відмовиться підкоритися резолюції Ради Безпеки ООН, яка передбачає перемир'я на ірано-іракському фронті до 20-го вересня, то арабські країни порвуть з Теграном дипломатичні відносини.

В заяві, що її передало радіо Теграну, сказано: „З точки зору Ісламської іранської республіки припинення дипломатичних відносин з деякими арабськими країнами ніяк не відіб'ється на дальшому розвитку подій. Іран не має наміру відступати перед своїми революційними принципами заради підтримання відносин зі слабими і залежними арабськими режимами".

У резолюції країн Арабської ліги висловлено одноголосно підтримку рішення уряду Кувайту перереєструвати свої танкери і підняти на них американський прапор. Тегранське радіо осудило це рішення, назвавши його поступкою американському диктатові.

„Ми легко можемо створити загрозу американським інтересам, сказано в заяві тегранського радіо. Одним ударом ми можемо розправитися з тими, хто запросив ЗСА в район Перської затоки, але ми вважаємо за потрібне зберігати витримку і не загострювати ситуацію".

Міністер оборони Єгипту Абдель абу Ґазала заявив, що ірано-іракська війна служить інтересам двох держав-надпотуг, а також Ізраїля, які не бажають стабільного економічного розвитку близькосхідних країн." За словами Газали, війна між Іраном і Іраком відсуває на другий плян вирішення палестинської проблеми, а в її вирішенні зацікавлений увесь арабський світ.

Від часу початку воєнних дій економічна допомога арабських країн Іракові склала астрономічну суму 181 більйон долярів. „Практично неможливо уявити собі, чого добився б арабський світ, якщо б ці гроші були витрачені на мирні цілі", сказав єгипетський міністер.

СССР ТАКОЖ МАЄ КЛОПОТИ З НАРКОТИКАМИ

Москва. - Тижневик „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" інформує у числі з 31-го серпня ц.р., про те, що совєтські засоби масової інформації присвячують тепер багато уваги проблемі наркотиків, на вирощуванні яких, зокрема маку і конопель, совєтські спекулянти, в більшості в азійських республіках і на Кавказі, заробляють мільйони рублів, не зважаючи на несподівані наскоки міліції, спеціяльних антинаркотичних відділів КҐБ, або, як це залюбки називають західні дипломати в Москві „Ташкент-Вайс", взятих із американського популярного фільму „Маямі Вайс".

Не зважаючи на це, як назвати такі урядові акції, пише журнал, треба ствердити, що по цілому СССР проходить тепер урядова кампанія, рівнобіжно з акціями міліції, завданням якої є зупинити продукцію власного наркотику, бо імпортовані із закордону можна у совєтській поліційній системі сяк-так контролювати.

Західні спостерігачі і кореспонденти, зокрема ті, які уважно слідкують за цим явищем підкреслюють, що ще донедавна наркоманію називали в Совєтському Союзі „хворобою буржуазних держав" і її совєтські бюрократи або ігнорували, або не надавали їй великого значення. Щойно у „новій дійсності", як пише згаданий журнал, у дійсності горбачовської „ґласности", Політбюро і Рада Міністрів наказали міліції зліквідувати приватні посіви дикого маку і конопель та вишукувати тих осіб, які займаються процесуванням цих продуктів і перепачковуванням їх в інші частини країни.

Міліція досі віднайшла понад 2.000 місць нелегального посіву маку на 120 акрах землі, спалила вирощені рослини, а при тому заарештувала сотні осіб, які процесували, продавали, або перевозили в інші республіки СССР готовий до вживання наркотик.

Працівникам міліції і спеціяльно вишколеним агентам допомагають у їхій нелегкій праці працівники пера, зокрема репортери телевізії, які отримали дозвіл висвітлювати, під час передавання вечірніх новинок і в іншому часі, повчальні фільми, як, наприклад, героїна чи інший наркотик впливає на організм людини, зокрема на жінок в тяжі; як родяться після того дітикаліки, і як у судорогах мучаться молоді заледве 18-річні юнаки і дівчата, що почали вживати наркотики.

Однак, не зважаючи на широку, підтримувану компартією і урядом кампанію, проблема наркотиків в СССР ще далека до розв'язання. Совєтські, зокрема обласні і районові газети, інформують про зростання злочинів тісно пов'язаних з наркотиками, зокрема грабунками, вбивствами, а навіть схоплюванням літаків в деяких азійських республіках про що нечасто інформує центральна преса, яка попадає за кордон. Жертвами наркоманів падуть також працівники міліції, хоч за вбивство яких в СССР дуже строго карають.

Очевидно, проблему наркотиків в СССР не можна порівняти з такою ж проблемою в З'єднаних Стейтах Америки і деяких европейських країнах. Офіційно в СССР зареєстровано тільки 46.000 наркоманів, але принаймні стільки ж вживають наркотики, хоч їх ще не зловили, і не зареєстрували.

Міністерство внутрішніх справ, якому підлягає міліція, заявляє, що воно таки діб'ється видних результатів у поборенні наркотиків, центри вирощування якого зберігаються в центрально-азійській частині СССР.

У СВІТІ

ПАПА ІВАН ПАВЛО II у зверненні до американців, напередодні його приїзду до З'єднаних Стейтів Америки 10-го вересня цього року, закликає урядові і приватні агенції допомагати бідним, хворим, сиротам, інвалідам та іншим особам, які такої допомоги потребують. У зверненні, надісланому на адресу Єпископської конференції в ЗСА, Папа вітає кожну ініціятиву в цій ділянці і закликає до об'єднання усіх: католиків, протестнатів, жидів, віруючих і невіруючих, щоб вони подвоїли свої зусилля на відтинку допомоги потребуючим. Папа свідомий того, що під час його відвідин в ЗСА він зустрічатиметься з різного роду протестами — феміністів, гомосексуалістів, хворих на АІДС, оборонців громадянських прав, жидівських організацій, прихильників абортів та інших. Як відомо, Папа відвідає тим разом дев'ять міст Америки, а головною темою у його проповідях буде тема єдности у зусиллях допомоги потребуючим.

ПОЛІЦІЙНІ ЧИННИКИ В ТОКІО, Японія, повідомили, що принаймні п'ять саморобних малих ракет вистрілені і експльодували на подвір'ї палацу японського імператора. Ракети, на думку поліційних спеціялістів, були випущені з одномилевої віддалі і тому не попали в жадну конкретну ціль і навіть не долетіли до головних будинків комплексу. Розрив ракет заподіяв тільки незначні матеріяльні шкоди, але не було жертв у людях. Імператор Гірогіто і його дружина Нагако перебували поза палацом в тому часі і про експльозію довідались з телевізійної передачі. Поліція думає, що спробу атентату на імператорський палац виконали скрайньо-ліві екстремісти, які вже раніше погрожували страйками і протестами, якщо імператор Гірогіто прибуде на острів Окінава в жовтні цього року.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР-РЕСПУБЛІКАНЕЦЬ з Ню Йорку Алфонс Д'Амато заявив, що федеральний прокуратор Рудольф Джуліяні обдумує можливість висунення своєї кандидатури у виборах в сенат, що відбудуться у наступному році. Згідно з законом, будучи прокуратором, Р. Джуліяні не може претендувати на виборну посаду, однак „прокураторський" термін Джуліяні минає в червні наступного року, і він повинен визначити до цього часу своє становище. Сам Джуліяні неодноразово заявляв, що залишиться на пості прокуратора лише на час президентства Роналда Регрена. І Д'Амато і Джуліяні — італійці за походженням. Сенатор Д'Амато заявив у зв'язку з тим, що не бачить нічого особливого, якщо стейт буде представлений в Сенаті двома італійцями при італійці губернаторові. „Люди більше не розглядають такі справи з національних позицій", - сказав він.

РЕЧНИК МІНІСТЕРСТВА закордонних справ СССР Ґеннадій І. Ґерасімов, критикуючи промову президента Роналда Реґена, заявив, що „він повчає Совєтський Союз, так як малу дитину", маючи на увазі заввагу Президента ЗСА, щоб совєтські керівники опублікували свій військовий бюджет, дозволили дискусію про збройні сили обидвох надпотуг, сказали правду про свою мілітарну політику і стратегію в майбутньому, бо від цього залежить також роззброєнева політика ЗСА. Р. Реґен крім того завважив, що світ вже багато чув пропагандивних слів, а тепер хотів би почути, яка є правдива дійсність, бо в противному випадку політика „ґласности" не матиме жадного практичного застосування. Г. Герасімову особливо не сподобалося, що Р. Реґен говорив що СССР повинен робити, а що ні. Очевидно, комуно-московські імперіялісти не люблять коли хтось квестіонує їхню пропагандивну кампанію, — кажуть деякі консервативні спостерігачі.

СЕКРЕТАР ДЕПАРТАМЕНТУ оборони ЗСА Каспар Вайнберґер після наради з президентом Роналдом Реґеном підписав наказ про збільшення платні всім американським військовослужбовцям, які перебувають в районі Перської затоки, прирівнявши цей район до зони „підвищеної небезпеки". Починаючи з 1-го серпня американські військовики будуть діставати на 110 долярів на місяць більше. Наказ не розповсюджується на старшин і моряків, які перебувають за межами Перської затоки, наприклад, на покладі кораблів літаконосної групи „Констелейшен" в Аравійському морі.

У ЛИСТІ, АДРЕСОВАНОМУ своїм прихильникам, сенатор-демократ з Джорджії Сем Нанн оголосив, що він не висуне свою кандидатуру у президентських виборах 1988 року. „На моє рішення вплинули два фактори, — написав С. Нанн. — Поперше, відповідальність, яку я відчуваю, перебуваючи на посаді голови сенатської комісії в справах збройнь, а подруге, чисто родинні обставини. Мій син закінчує середню школу, а дочка вчиться у коледжі. Вступивши у президентські перегони, я не міг би приділити родині достатньої уваги". Коментуючи рішення С. Нанна, конгресмен-демократ Бадді Дарден сказав, що він був розчарований, але „віднісся зі зрозумінням до мотивів сенатора". За словами Б. Дардена, сенатор Нанн має намір взяти активну участь у передвиборчій кампанії, підтримуючи одного з кандидатів Демократичної партії.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Вояк ЗСА — шпигун для СССР

Вісім місяців тому став голосним скандал, виявлений в американській амбасаді в Москві. Цим разом не йшлося про шпигунство, що його вели совєтські аґенти, а про щось гірше і поганіше: про шпигунство у користь Совєтського Союзу, поведене таки американським вояком, підстаршиною елітарної американської військової формації, якою є морська піхота, приділеного до амбасади ЗСА у функції вартового. У минулий понеділок, 24-го серпня 1987 року військовий суд засудив Клейтона Ловнтрі на 30 років в'язниці, непочесне звільнення з армії і 5,000 дол. гривни. Засуджений сержант Ловнтрі має 25 років. При добрій поведінці у в'язниці зможе за 10 років вийти на волю. Він ще молода 35-літня людина. Але він матиме на собі тавро зрадника батьківщини, найпоганішу провину, яку тільки можна собі уявити. Бути сержантом морської піхоти і зраджувати ворогові такі тайни, як прізвища американських аґентів у СССР, що рівняється видачі їх на смерть, — це щось ненормальне.

І тому сам американський військовий трибунал передав підсудного на розгляд військовому лікареві-психіятрові. Той ствердив, що підсудного не можна визнати безвідповідальним божевільним. Він, мовляв, „мав голову у хмарах", але зрештою ступав ногами по землі і знав, що чинить. А зрадником став так, що спершу нав'язав роман із молодою і гарною московкою, яка працювала в амбасаді ЗСА, як перекладачка. Вона ж познайомила його із старшиною КҐБ, якого називала „Дядя Саша". Прізвища обоїх стали американській контррозвідці відомі, про них говорилось на судовій розправі і вони появилися в американській пресі. Коли цю аферу виявлено і в американській пресі гостро критиковано державний департамент за затруднювання в амбасаді у Москві росіян, як службовиків і робітників, наприклад прибиральниці, — коли було згори знати, що всі вони є аґентами КҐБ, то Міхаїл Ґорбачов сам відкликав усіх тих своїх земляків, аґентів КҐБ, із їхньої праці в американській амбасаді. Американський Уряд не міг робити ніякого докору большевикам за звербування Клейтона Ловнтрі на шпигунську роботу, бо кожна країна старається всіма можливими способами здобути засекречені військові відомості і в ділянці розвідки та контррозвідки немає місця на етику.

А проте шпигунська афера сержанта Клейтона Ловтрі цікава з психологічного погляду. Сам на судовій розправі він твердив, що він американський патріот і рішучий антикомуніст. Отож, він не діяв з ідеологічних причин, як Джуліюс і Етель Розенберґи, комуністи, страчені на електричному кріслі у 1951 році за видачу Совєтському Союзові атомових тайн, бо хотіли прислужитися Москві, як центрові світового комунізму. Не діяв теж з великої жадоби гроша, бо став зрадником за мізерних 3,500 дол., коли КҐБ розпоряджає для таких цілей мільйоновими сумами.

Психіка того молодого чоловіка формувалася у дуже несприятливих життьових умовинах. Батько — пияк, який не мав доброго слова для свого сина, тільки вічно його критикував і карав. Мати розвелася з своїм чоловіком і „викрала" сина від батька. Він, син, мріяв про військову кар'єру і добровільно зголосився до війська. Військовий лікар-психіятр казав правду, що голова Клейтона Ловнтрі „перебувала у хмарах" і він, мабуть, сам не знав, чого хоче.

Той його нещасливий шлях життя і розгублена психіка були, мабуть, причинами, що військовий трибунал не засудив його на досмертну в'язницю (кари смерти для військовиків в Америці нема), а тільки на розмірно невисоку кару формально 30-ти років, насправді тільки 10-ти. Його оборонець Вілліям Канстлер заповів, що зробить відклик до команданта морської піхоти, ґенерала Франка Пітерсона, але невідомо, чи той адвокат зробив прислугу чи шкоду своєму молодому клієнтові. Бо Вілліям Канстлер відомий, як оборонець комуністів і ледве чи міг би з'еднати собі симпатію високих старшин, які засідали у трибуналі військового суду. Шпигунські афери мають вже цілу літературу. Такі шпигуни, як англійські дипломати Филлбі і Бриджес, які ще встигли втекти до Москви, стали сумними героями сумної драми.

Михайло Кучер

ЗАВДАННЯМ ПОЛІТИКИ СССР Є ВИХОВАТИ СОВЄТСЬКУ ЛЮДИНУ

Доля світу залежить від того чи можна перевиховати людину. Таке завдання, себто перевиховання людини, поставили собі московські большевики. Вільний світ і досі не уявляє собі що сталося в Росії 1917 року. Мета московського большевизму перевиховати людину, якщо зреалізується, приведе до кінця вільного світу.

Що робиться у СССР і на сході Европи у кращому випадку викликає абстрактне зацікавлення, хоч большевизм, себто його поширення і бажання знищити вільну людину не знає державних кордонів.

Українці, які між двома світовими війнами жили в Чехії, і досі згадують наївність чехів, які казали: „у нас ніколи не буде того, що сталося в Росії 1917 року. Ми культурний нарід". Що сталося, коли Москва звільнила Чехо-Словаччину за Другої світової війни — відомо.

Було написано багато книг, які старалися пізнати суть совєтського соціялізму. Нахил до соціялізму серед людства старий, нараховує століття, але тільки після большевицької революції під соціялізмом почали розуміти нахил людства до самогубства.

Після жовтневої революції у Росії і серед поневолених народів почалася „нова ера". Офіційне завдання большевицької партії полягало у створенні ідеального суспільства. Щоб створити большевицьке ідеальне суспільство треба було насамперед створити „нову людину". Матеріял був старий, капіталістичний.

Бухарін свого часу писав: „Пролетарський примус у всіх формах, починаючи від розстрілів, є метою створення комуністичної людини з людського матеріялу капіталістичної доби".

Мета створити людину позбавлену моралі, бездуховну з тільки „комуністичною мораллю", а в основі лежить „боротьба за зміцнення і завершення комунізму". (Із заповіту Леніна).

У 1974 році Політвидав видрукував книгу п. з. „Совєтські люди". Автори книги зробили перегляд еволюції совєтської людини, її „очищення" від „скверни" минулого, від моральних законів, де знищено різницю між добром і злом.

Намір виховати совєтську людину появляється всюди, де до влади приходять комуністи. Одначе деякі елементи совєтської людини (большевизм) знаходять і в психіці західньої, і тільки чекають на своє виявлення. У совєтській системі партія заставляє людину відмовитись від свого я, вона має стати беззмістовною ґростескною істотою, позбавленою змісту. Мають бути знищені релігія, родина стара, патріярхальна, історична пам'ять, мова, все що допомагає розвиткові людини. Людина має обернутися в аморфну краплю в морі собі подібних. А це вимагає інфантилізації, обернення дорослої людини в дитину.

Мета інфантилізації — обернути ціле населення у слухняну масу, залякану, позбавлену ініціятиви, яка чекає вказівок зверху.

Дещо із своїх плянів партія уже осягнула, бо людина 80-их років в СССР починає тоскно згадувати сталінську добу, господаря, де був „порядок", де все було виразне і горілка коштувала дешево. Большевики переконані, що будуччина належить їм. У СССР існує націоналізація часу, що проявляється у поділові часу на п'ятилітки, на темпи, які вирішають все. Згадаймо тільки для прикладу гістеричні вигуки перед кінцем року „рятуйте, горить плян!"

ЦК КПСС украв у населення час. Усі календарі заховано в „сейфах" ЦК. В армії у совєтських вояків конфіскують календарі, нечуване ніде у світі.

Вчення марксизму-ленінізму — містичне. Большевики використали розчарування християнством, себто його земною діяльністю. Плекано віру в чудо на землі за життя людини. Ціла система большевиків побудована на обмані, на брехні, на вірі в чудо матеріяльного характеру. В основі большевизму лежить секретність, все заховане, у всьому тайна. Ключ до тайни має тільки влада. Глупота і невіжество керівництва прикривається тайною.

Комуністи завжди приходять до влади незаконним шляхом і тому повинні виправдовуватися волею народу. Тому комуністи проти пам'яті. Якщо зникне історична пам'ять не треба буде виправдуватися, не треба брехню видавати за правду. Незаконність влади комуністи виправдують культом вождя. Мавзолей і в ньому мощі Леніна саме страшне виявлення культу вождя. Кінець комунізму в СССР настане тоді, коли зруйнують мавзолей на Червоній площі. Тоді мумію викинуть.

Авторитет вождя — це авторитет партії. Авторитет вождя — це легітимність партії, символ її всемогутности. Тому партія все, без партії немає нічого. Тоталізація — це повне відпорядкування людини владі при допомозі контролі цілої її діяльности, її мислення, психіки, цілого духовного життя. Засоби поневолення людини партією страх, праця, корупція, виховання, культура і мова. Нова мова московського большевизму — це одночасно засіб пропаґанди і репресії. Якщо слово тратить свій іманентний зміст, воно обертається у порожній звук, у який влада вкладає свій зміст. Совєтська мова — це код, який треба перекладати на звичайну людську мову. Нова мова — це один з етапів втечі від дійсности у сферу безумної утопії. Нова мова — це елемент поневолення людини. Після Леніна, Сталін найкраще зрозумів значення нового слова і влади над словом. Новим словом совєтський большевизм атакує вільний світ і етапами поневолює його. Нова совєтська мова — це заміна понять, зникнення правди. І ця мова без більших перешкод нищить інформацію вільного світу. Тому в країнах нової комуністичної неволі влада присвоює собі інформацію. Нова мова — це інфільтрація у сферу несовєтських мов — „семантична інфільтрація" — це те, що популярно називають русифікацією. Але нова совєтська мова, це щось значно страшніше за русифікацію, це совєтизація людини.

Совєтський большевизм — це псевдорелігія, яка ні з ким не хоче поділитися владою над людиною. Тому совєтський тоталітаризм буде завжди боротися з віруючими християнами і буде нищити їх фізично.

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Теодор Терен-Юськів

Пам'ятне виконання Концертів Бортнянського

(У присвяті 1000-літтю Християнства Руси-України)

Це, правдоподібно, було в історії перше, цілісне, виведення чотироголосових, духовних Концертів нашого геніяльного Дмитра Бортнянського в хронологічному порядку їхнього створення (1780 - 1805). Оця імпреза відбулась у Торонто 26-го липня 1987 року, в великій, заповненій слухачами залі Рой Томсон Голл. Від Фундації тисячоліття хрищення України виступив зі співом мішаний „Хор тисячоліття", що його зорганізував особливо для цієї торжественної цілі відомий диригент Володимир Колесник. Передше, як знаємо, був він диригентом, теж хормайстром, української столичної опери в Києві. Під цю пору диригує він теж нашою Капелею бандуристів. Вивченням репертуару складних і вимогливих 35-ти Концертів Борнянського, Колесник довершив справді великого діла. З цих же незрівняних 35-ти композицій, перша частина, від І - ХУІІІ. була проспівана на попередній імпрезі та наспівана на магнітофонну платівку в Торонто ще 1985 року. А тепер, навіть успішніше, виведено другу частину Концертів від ХІХ - ХХХУ.

Крім української, канадської публіки, головно з Торонто (неукраїнських слухачів було хіба дуже багато), прибули на цей духовно-музичний празник теж деякі наші культурники і співолюби з ЗСА.

У люксусово виданій, майже суцільно англійською мовою програмці, бракувало чомусь самої української назви хору. Це не повинно було трапитись, бож не всі наші люди знають англійську мову. Теж імена солістів і хористів по-українськи були б потрібні.

„Хор тисячоліття" складався із біля 50-ти добірних і досвідчених голосів. В ансамблі були співаки і неукраїнці. Про цей факт можна говорити і дебатувати різно. Однак такий, мабуть, був корисніший вихід із важливого та клопітного положення; а саме зорганізування голосово якнайкращої хорової одиниці. Членами хору були теж співаки із ЗСА.

Хор наспівав на платівки Концерти вже в п'ятницю, 24-го липня; в суботу повинен був безсумнівно відпочивати голосово та відпружитись нервово, щоб у неділю на виступ, бути в найкращій формі. Тим часом у суботу була затяжна співанка-проба. Це був небезпечний риск. На щастя, утома якось на звучанні голосів так як не проявилася, хоч вже самий виступ був маратонського засягу. Це ж було, на ділі, два концерти разом. Та видно Бог сприяв виступові.

„Хор тисячоліття" на сцені, жінки в приємного блакитного кольору сукнях, мужчини в чорному, чинив гарне враження. Під повільно-широкий помах рук диригента, полинули, до виїмково зосередженої і релігійно настроєної публіки, перші звуки Концерту XIX: „Рече Господь". Зібрані сприймали кожний тон і акорд співу з найбільшою наснагою і насолодою. Голоси солістів і хору звучали чисто, повно, настроєво. Найкращими в хорі показались зразу сопрани, дальше баси, дещо менше блискучі були тенори, а альти, які не вибивались чітко ні своєю барвою ні силою звуку, були завжди найпевніші голосово в кожній фразі Концертів.

Хоч у Концерті ХХ відчулось деяке форсування голосів, досконале крещендо і дімінуендо хору діпняло свого і хор сподобався навіть більше як у першій точці. Концерт ХХІ один із найкращих творів програми. Коли в попередньому Концерті відчули ми далеке відлуння української релігійної наспівности, то тут була рідна стихійність у розквіті. Наш молитовний дух пройняв слухачів і в Концерті ХХІІ, де помітно добре випало закінчення композиції з басовими низькими тонами. В знаменитому Концерті ХХІІІ можна було завважити деяке інтонаційне відхилення хору, зате солісти, головно в дальшому, пописались бездоганно. На закінчення першої частини програми (їх було три), порадував нас хор чудовою, рідною релігійною настроєвістю Концерту ХХІУ, навіть, як бас-соліст не міг би був почванитись найкращою чистотою свого сольо. Та велично прозвучало закінчення.

Наспівний, ліричний Концерт ХХУ, тропар до Пресвятої Богородиці, що на його щиру українську духовість звернув був увагу у 20-ті роки Людкевич, повинен би був випасти в деяких місцях (сольо) більш переконливо. Треба вірити, що хорові на платівках пощастило краще. Концерт ХХУІ дуже розмашна, блискуча композиція зі знаменито відданим фіналом. І ще один із найпотужніших творів програми гігантський ХХУІІ Концерт. Солісти виїмково бездоганні. Тенори блиснули своїми верхами. Фуґи були захоплюючі. Цікаво і вповні успішно був виконаний Концерт ХХУІІІ, „Блажен муж". Цей твір був колись найбільше співаний і відомий у Галичині. Концерт ХХІХ, це могутній спів на прославу Господа, проспіваний із то-

(Закінчення на стор. 3)

Роман Кухар

ЛІТОПИСЕЦЬ АВСТРАЛІЙСЬКОЇ УКРАЇНІКИ

Степан Радіон, „Бібліографія", частина 6, бібліографія українського друкованого слова в Австралії за роки 1980—1986, видання включає теж документаційні дані про автора, список його друкованих праць, пресові відзиви на його творчість і пойменний показник, Українська Могилянсько-Мазепинська Академія Наук, делеґатури на Австралію, Мельборн, 1987 р., ст 100.

Інформувати читачів про замітну, багатогранну і плодовиту працю бібліографа, літературознавця, науковця й письменника, члена НТШ та Асоціяції Письменників багатокультурного відділу, у Вікторії, Степана Радіона, тут не доводиться, бо про це чимало досі подавалось до суспільного відома в нашій періодиці. На протязі минулого десятиріччя майже кожного року появлялись його книжкові видання, зокрема з рамени Української Могилянсько-Мазепинської Академії Наук в Австралії, чим дійсним членом і віцепрезидентом Степан Радіон є від 1985 року. За його участь у промощуванні культурної міжнародної співпраці органи корпорації Світового Університету наділили нашого земляка докторатом у ділянці літератури. Зі зразковою пильністю й послідовністю наукової сили продовжує заслужений бібліограф Ст. Радіон свої періодичні звіти з нових здобутків українського слова в Австралії, що появляються оце черговою, шостою частиною, в естетичному, уніформованому вигляді.

Ще торік видав осередок праці НТШ у Вікторії доповнення його бібліографії (третьої частини), за роки 1970-1979, а виданням УММАН появилась тоді ж збірка Радіонових рецензій, „Світ книжок — світ думок", що подає їхній вибір, головно за останні три десятиріччя. Це було в 1988 році, себто й рік не проминув до появи нової бібліографічної праці. Про розмір дотеперішніх осягів Радіона вказує реєстр його надрукованої літератури до 1986р.: 359 рецензій, 467 статтей різної тематики, 11 книжкових видань (наукові праці з назвознавства, бібліографії й історії) і три твори красної літератури (оповідання, новелі, переклади з англійської мови). В документації україніки в Австралії не має Степан Радіон рівних собі. У цій праці, як і в точному реєструванні свого власного літературно наукового доробку, досягнув Радіон вершка методологічної майстерности, що могло б послужити добрим прикладом для авторів бібліографічної інформації щодо україніки й по інших континентах наших поселень.

Шоста частина „Бібліографії" Степана Радіона охоплює книжкові видання австралійської україніки за 1980-1986 роки деякими доповненнями за 1970-ті роки, далі — періодику й інші брошуровані появи в Австралії в тих же роках, а теж рецензії, огляди, репортажі, статті та хроніку з українсько-австрійського життя в 1984-1986 роках у доданому розділі до книжки, п. з., „Автор у світлі критики", приведено деякі довші рецензії (наприклад, д-ра Юліяна Мовчана) й коротші з-під пера різних авторів, на його видатніші видання.

Зіроксова техніка цього видання „Бібліографії" Ст. Радіона, як і попередніх частин, має свої питоменні познаки неоднорідности, залежно від оригінального-друкованого, чи машинописального, тексту матеріялів. Проте, зі суто-документаційного погляду, це немає більшого значення в того роду літературі. Важливе є, що Степан Радіон вірно документує досягнення українців у духовій та матеріяльній культурі Австралії й відзначує фізичну присутність українців у цивілізаційному поступі цього далекого континенту. Завдяки одному тільки його Довідникові українських прізвищ в Австралії, чимало земляків, розпорошених по всьому світу, мали нагоду віднайти себе. Годиться дійсно висказати щире спасибі Ст. Радіонові за його невтомну і таку корисну працю.

ЗВЕРНЕННЯ БЛАЖЕННІШОГО МИРОСЛАВА—ІВАНА

I.

ВПреосвященним Владикам, Всечесним Отцям Духовним, Преподобним Ченцям і Черницям та всім Боголюбивим Вірним Помісної Української Католицької Церкви Мир у Господі і Архиєрейське Благословення

Дорогі в Христі Браття і Сестри!

Коли так глядіти на пройдені тисячоліття нашого християнства, спостерігаємо дві основні позитивні риси українського Божого люду: побожність і жертвенність.

Цією побожністю, — чи як наш літопис пише, — благочестям, вславився уже наш Володар - Хреститель св. Володимир Великий, який „гріха боявся" і після навернення як Савло став наче другим Павлом.

За його прикладом ішли святі наші перші мученики Борис і Гліб, а відтак ченці Києво-Печерської Лаври, Антоній, Теодосій й інші святці печерські. А в пізніших часах, навіть за царської а тепер безбожної комуністичної неволі, монастирі України мужеські і жіночі, були повні Божих угодників і невіст, які свідчили своїм життям, своєю молитвою про віру і святість українського народу.

Скільки згинуло в нас незнаних, невідомих мучеників, ісповідників й праведників і як мало про них знає світ, а то й присвоюють їх собі чужі народи, тому що ми про них забуваємо. Вистачить згадати наших мучеників на Підляшші і на Холмщині в селі Пратулин 1875 року, які стаючи в обороні своєї Католицької Церкви, не хотячи передати її в російські православні руки створили живий мур довкола свого храму та й згинули від куль царських солдатів — не побоялись смерти, але відважно всі як мученики померли в обороні своєї Церкви і католицької віри.

Недавно ми згадували п'ятдесятліття жахливого голоду в Україні, штучно викликаного безбожною комуністичною владою Сталіна, коли в 1932-33-их роках понад 7 мільйонів синів і дочок українського народу конало серед страшних мук аж доки милосердна смерть не забрала їх з цього світу.

І як же нам забути наших єпископів, понад 1,000 священиків, монахинь і вірних, яких безбожна влада лиш із-за їхньої віри в Бога вивезла десятками тисячами в Сибір, в'язнила, била і вбивала за те, що наш нарід не хотів й не бажає переходити на російське православ'я. Багато, безліч з них повмирало на чужині, а лиш декотрі по десятьох, а то й більше літах, повернулися знесилені на рідні землі.

Часто ми, живучи на поселеннях, у більших чи менших благах забуваємо про те, що аби дістатися до неба і душу спасти, нам треба молитися і щиро просити Господа Бога про ласку спасення. Багато невдач у нас тому, що ми замало молимося, а молитва є конечною до спасення. Ми наче забули про цю ознаку українського народу, про його побожність. Чи це чужина, чи добробут, а може із-за занедбання ми збираємо скарби виключно для себе тут на землі, забуваючи про слова Христові: „Не бійся мале стадо, бо вашому Отцеві вподобалось дати вам царство. Продайте ваше майно й дайте милостиню. Зробіть собі гамани, що не старіються, невичерпний скарб на небі, де злодій приступу не має, ні міль не точить" (Лк. 12,32). А цей скарб — це наше святе життя, милостиня й молитва тут на землі, а нагородою за те буде наше спасення в небі.

Пишуть, і то слушно, до мене люди, щоб просити Святішого Отця проголосити святим Слугу Божого Митрополита Андрея з нагоди 1000-ліття Хрищення Руси-України. Всі ми, в Україні й на поселеннях, дуже того бажаємо. Та спитаймо себе, скільки ми молимося в цьому наміренні, чи приносимо свої жертви для здійснення цього бажання? Відомо бо, що навіть Римський Архиєрей не може проголосити когось блаженним, аж доки Господь Бог сам, своїми чудами нам не вкаже, що він є святим і має бути проголошений таким. Напевно ми прискорили б цей час якби віддано працювали і усильно молилися б у цьому наміренні, бо Христос виразно запевняє нас: „Просіть і дасться вам; шукайте і знайдете; стукайте і відчинять вам. Кожний бо хто просить, одержує; хто шукає, знаходить; хто стукає, тому відчиняють" (Мт. 7,7 с).

Та й маємо ми за що молитися — за волю нашої Церкви і українського народу, за кращу нашу майбутність, щоб ширилося Боже Слово на нашій землі й по всій вселенній.

• • •

При всій побожності й своїй доброчинності ніколи не забував наш нарід про слова св. Апостола Якова: „Яка користь, мої брати, коли хто каже, що має віру, але діл не має? (Як. 2,14), що „віра, коли не має діл, мертва" (Як. 2,7) і від самого початку введення християнства в Україні доказував свою віру відданістю і жертвенністю, даючи своїх синів і дочок на службу Господеві й жертвуючи своє майно на здвигнення храмів Божих, монастирів і шкіл. І робив він це згідно зі словами Христа „нехай лівиця твоя не знає, що робить правиця" (Мт. 6,3). Погляньмо на св. Володимира Великого як він здвигнув Десятинну церкву, як князь Ярослав Мудрий посвятив наш нарід Пресвятій Богородиці, коли благословили єпископи і священики Собор Святої Софії, а відтак золотою ниткою переходять перед нашими очима подвижники Києво-Печерської Лаври, дальше князі, бояри, гетьмани, які під проводом Церкви основували школи й академію, між якими особливо видне місце займає гетьман Іван Мазепа, стаючи тим відомим в історії будівничим храмів Божих і монастирів на нашій землі. Всюди, де жив побожний український нарід, здвигав він Господні святині. Чи були вони муровані, чи дерев'яні, чи у горах чи в степах — всюди видніли церкви, каплиці, ікони, бо вони були прибіжищем побожного народу, який віддавав хвалу Господеві і Його прославляв.

Цю відданість і жертвенність принесли зі собою на поселення і наші батьки. Український нарід на всіх континентах, де тільки став ногою, здвигнув церкви і школи, які стали нашою окрасою і славою перед людьми, а головно заслугою перед Богом. Під час останніх двох літ мав я змогу подорожувати і відвідувати багато наших поселень, головно в Бразилії, Арґентині, Параґваї, Австралії, ЗСА і Канаді й сам на власні очі міг я переконатися про цю істину: український нарід живе і його віра жевріє у серцях всього народу, в його храмах і духовних установах, які він важким трудом здвигнув і тепер своїми власними силами удержує.

• • •

Закінчення буде.

Українські студії в університеті Йорк

У 1972 році на домагання студентів і клюбу українських студентів при університеті Йорк, були впроваджені курси української мови на факультеті гуманітарних наук. Тому що ця проба виявилась успішною, Департамент мов, літератур і лінґвістики додав ще п'ять курсів до первісних двох курсів української мови і літератури.

У 1982 році, з нагоди святкування 10-ліття українських студій і 90-ліття поселення українців у Канаді і завдяки зусиллям факультету гуманітарних наук, Канадського Інституту Українських Студій і КУК (Онтарійська рада), курси української історії були впроваджені при Департаменті історії і політичних наук.

Уже понад 400 студентів закінчили ці курси й хоча більшість з них є українського походження (від першої до четвертої ґенерацій), також є не-українці, і ця кількість постійно збільшується. Студенти приїжджають з різних провінцій Канади, а навіть з Америки й Бразилії.

Українські студії при університеті Йорк протягом останніх років притягають все більше зацікавлених студентів. Від 1982 року уже втричі збільшилась реєстрація на курси української історії, літератури й мови.

Слід відмітити наукові досягнення членів факультету. Професор Орест Субтельний став редактором „Нешеналітиз Пейперз". Це — міжнародний науковий журнал, присвячений дослідам національних проблем в СССР і Східній Европі. Його книжка „Домінейшен оф Істерн Юроп", яка появилась минулого року, була загальновизнана науковцями цієї галузі. Професор Орест Субтельний, який був історичним дорадником у накручені фільму „Жнива розпачу", підготовив навчальні матеріяли про Голод в Україні для шкільної ради Торонто і своїми статтями зробив значний вклад до англомовної Енциклопедії Українознавства. Проф. О. Субтельний написав багато наукових статтей і численно доповідав на українські теми.

Професор Романа Багрій-Пікулик опублікувала у різних наукових журналах статті про В. Винниченка, М. Гоголя, Л. Курбаса, П. Куліша, а тепер закінчує антологію української літератури в перекладі на англійську мову. Вона доповідала на різних наукових конференціях, останньо в Іллинойському університеті в Урбані, ЗСА, на тему „Сучасна Україна". Рівно ж проф. Р. Багрій-Пікулик зорганізувала успішні виставки, присвячені УПА, Голоду 1932-33років і століттю українського жіночого руху, крім того, вона зорганізувала при університеті Йорк понад 25 лекцій на різні теми для науковців-доповідачів.

Недавно обидва члени факультету одержали промоції: Орест Субтельний на повного професора, а Романа Багрій-Пікулик на „асосіейт" професора.

Зв'язки між Йорк університетом і українською канадською громадою є надзвичайно плідні. Доказом цього був бенкет збіркової акції Комітету Українців Канади (Онтарійська рада), який відбувся в травні 1982 року з нагоди офіційного повідомлення д-ра Ореста Субтельного на позицію викладача української історії в Йорк університеті.

Достойним доповідачем на цьому бенкеті був проф. д-р Володимир Тарнопольський, професор права та колишній академічний віцепрезидент Йорк університету, а тепер провідний канадський авторитет людських прав і суддя найвищого суду провінції Онтаріо.

Громадська підтримка виявилась ще більш доказовою, коли Онтарійська рада КУК, очолювана д-ром Петром Глібовичем, разом з Канадським Інститутом Українських Студій і Канадською Фундацією Українських Студій пожертвували 100,000 дол. на фонд українських студій в Йорк університеті. Цей фонд ручить щорічне навчання принаймні одного курсу історії України. Комітет Українських Студій, в який входять чотири особи — Романа Багрій-Пікулик, Ольга Сірак, Юрій Даревич і Орест Субтельний — був призначеним деканом і є відповідальний перед деканом факультету гуманітарних наук. Цей комітет координує проєкти і діяльність фонду українських студій. З нагоди одержання цієї пожертви 12-го травня 1984 року відбувся урочистий бенкет.

Українська громада завжди підтримувала українські студії в Йорк університеті. В 1975 році Володимир Федик подарував свою українську колекцію бібліотеці Скотт в Йорк університеті, а в 1976 році Торонтський відділ Комітету Українців Канади пожертвував щорічну стипендію 500 дол. Цю стипендію одержали студенти Михайло Фіголь, Євген Майнер, Наталія Федак, Юрій Хомин, Наталія Клюфас-Лещишен, Марія Трухан-Татарин, Розалія Тодащук, Тереса Некеруй-Стех, Оля Дун-Гардінґ, Донна Ґілам і Марлін Савка.

Протягом років українські студії в Йорк університеті розвинули програму, яка одержує велику підтримку в українській громаді. Крім цієї академічної програми є громадська програма культури і освіти. Багато фільмів, доповідей і виставок протягом років були спонзоровані програмою у співпраці з Стонґ коледж, з клюбом українських студентів при університеті Йорк, з Комітетом українців Канади і з іншими групами, які підтримують українознавчі студії в Йорк університеті.

Совєтські...

(Закінчення зі стор. 1)

зидент ЗСА говорив про американсько-совєтські відносини, які він назвав „холодним дощем на горячі голови", „примітивним підходом до міжнародних проблем" тощо . Він також звернув увагу, що американський, мовляв, неґативний підхід став вже традиційним, особливо тоді коли совєтсько-американська співпраця починає конкретизуватися, президент Р. Реґен „надає своїм виступам ворожий до Совєтського Союзу тон". На його думку, таких випадків було вже більше в цьому й минулих роках. Розмовляючи з кореспондентами після закінчення формальної частини, Ґ. Ґерасімов виразно і недвозначно заявив: „Нам не подобалась ця промова, бо вона пахла холодною війною".

Політичні спостерігачі і західні дипломати в Москві звернули увагу, що совєти зокрема не „любили" тієї частини з промови Президента ЗСА, у якій він вимагав виведення совєтських окупаційних військових частин з Афганістану, знесення „муру ганьби" в Берліні, „гласності" також у закордонній політиці і військовій стратегії, свободи для поневолених Москвою народів, пошанування прав людини та інших конкретних потягнень, які свідчили б про добру волю Совєтського Союзу до співпраці зі Заходом.

На Українському...

(Закінчення зі стор. 1)

Між почесними гостями були: заступник прем'єрміністра Дон Мазанковський, посол Давид Килґур, провінційні посли Стефан Зариський, Пам Баррет, д-р Петро Саварин, голова Світового Конґресу Вільних Українців, д-р Дмитро Ціпивник, голова КУК Владика Димитрій Ґрещук, едмонтонський Епарх української Католицької Церкви, о. Ярослав Пук, веґревельський парох Української Православної Церкви, та Ерик Оддліфсон голова едмонтонського відділу Міжнародної Амнестії.

Були також представнкии міських відділів КУК з Едмонтону, Калґарі, Летбридж, Ґранд Прері та Торгилду.

Господарем був колишній альбертський міністер Юліян Козяк.

Мистецька програма була скорочена через дощ, який змусив перенести програму зі сцени на дворі до шатра. Виступали співачки Леся та Галина Волянські з Монтреалю та український чоловічий хор з Едмонтону.

Не зважаючи на погану погоду, понад 4,000 були присутніми на Українському Дні.

Ганна і Зіновій Маринці на концертовому турне в Австралії

Ганна і Зіновій Маринці

У середу, 19-го серпня ц.р., на запрошення українців в Австралії з Чикаґо відлетіли туди Ганна і Зіновій Маринці на концертове турне до Сіднею, Аделяйди і Мельбурну. Головним спонзором турне є знаток і цінитель української пісні і мистецького слова Дмитро Пирогів з Мельбурну, який провадить там щоденну українську радіопрограму.

Ганна і Зіновій Маринці — це нещодавно прибулі з нашого Княжого Львова мистці, які своїми виступами в дуже короткому часі здобули собі загальне признання в Америці і Канаді.

В їхній програмі — українські народні пісні,а Зіновій Маринець зокрема бавитиме публіку своїм знаменитим, соковитим гумором і дотепами. Він також творець прекрасних поезій, оповідань і нарисів. Його дружина Ганна визначається прекрасним ліричним сопраном. Бажаємо нашим Маринцям гарного успіху і приємних зустрічів з нашою спільнотою в Австралії.

Ганна і Зіновій Маринці є членами 399-го Відділу УНС в чикаґо.

Олександра Мудра

ГРУПА АМЕРИКАНСЬКИХ військовиків приглядатиметься перший раз ходові маневрів совєтської і сателітних армій, які проходитимуть на теренах Західньої України, Польщі, Чехо-Словаччини і Білоруської ССР. Представник Державного департаменту заявив, що американські військовики відлетіли до Мінська, центру маневрів совєтської армії, а звідти переїжджатимуть у ті місця, де їм буде дозволено головним совєтським військовим командуванням. Договір про участь у маневрах між східніми і західніми державами був підписаний представниками 35-ох країн у Стокгольмі, Швеція.

Таборування на Оселі СУМ в Елленвіллі

Вже понад 20 років Спілка Української Молді провадить літні табори на своїй оселі в Елленвіллі, Н. Й. Останніми роками ці табори стали дуже популярними і можна завважити, що велика кількість таборовиків є вже з другого покоління, батьки яких також виховувалися на сумівських оселях. Цього літа на оселі в Елленвіллі, Н. Й. брало участь понад 300 юнаків та юначок у п'ятьох різних таборах.

Виховно-відпочинковий табір.

Перший з цих таборів — це тритижневий виховно-відпочинковий табір для молодшого юнацтва, який своєю програмою найбільше відповідає потребам молодших дітей. Учасники табору брали організовану участь в апелях, гутірках, співанні, плаванні, прогульках, іграх і т.п. Найбільш улюбленим було традиційне відзначення свята Івана Купала, включно з ватрою та пусканням вінків на річці.

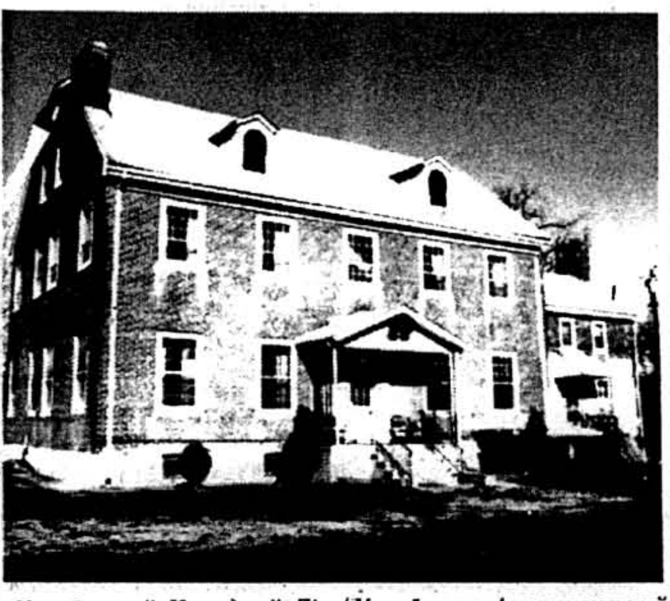
Табір офіційно відкрито апелем, піднесенням прапорів та відспіванням сумівського та національних гимнів. З бадьорим словом до таборовиків виступив д-р Аскольд Лозинський, голова Крайової Управи СУМ в ЗСА. Голова Таборової комісії Юрій Наконечний представив склад команди: комендант — Роман Дашавець, бунчужний — Володимир Когут, писар — Дарка Наконечна, головний виховник — Ігор Мірчук, виховники — Соня Шереґ, Ганя Дашавець і Юрій Стецько, обозні старшого юнацтва — Олесь Решітник і Христя Янців, обозні молодшого юнацтва — Роман Верний і Руслана Ростішевська, медсестра — Марія Іваськів. Слід згадати, що всі члени команди — це молоді сумівці, які самі виростали в СУМ та відбували сумівські табори, а тепер вони виховують молоде покоління.

Табір носить назву „Володимирові внуки" та відзначав різні історичні річниці, пов'язані із цьогорічним сумівським гаслом „Вічна слава борцям за волю України", особливо 45-ліття Української Повстанської Армії.

Далеко від шуму і гамору великих міст, серед чудової гірської природи, сумівська молодь мала нагоду гарно провести вакації та відновити давні знайомства, а найважливіше — учасники табору зміцнюють свого українського духа, щоб вирости на корисних членів української нації.

Таборова комісія

Календар реклямує українців

Український Народний Дім / Українсько-Американський Культурний Центр в Гамилтоні, Н. Дж. УНДім був заінкорпорований 17-го травня 1960 року, а УАКЦентр існує від 28-го червня 1968 року.

Знімки з діяльности Українського Народного Дому — Українсько-Американського Культурного Центру в Гамілтоні, Н. Дж., є поміщені в місцевому календарі.

Гамілтон лежить біля міста Трентон й має понад 80,000 населення. УНДім знаходиться в Гамилтоні й більша частина українців в околиці живе тут. У Гамилтоні є також українська католицька церква св. Йосафата та українська православна церква св. Юрія.

Календар перебігає фінансовий рік місцевого уряду, від липня 1987 до червня 1988 року. тема календару — це етнічні групи в Гамілтоні. Крім українців, в календарі є рекламовані греки, італійці, мадяри, німці, поляки, мурини, ірляндці та азійські народи. Українська сторінка є призначена на вересень 1987 року. Тут є виписана коротка історія УНДому й вияснює його громадську діяльність. На сторінці вміщено також кілька знімок. Головний знімок показує членів Управи УНДому разом з посадником Гамілтону, Джаном К. Рафферті.

В УАКЦентрі приміщуються місцеві відділи Союзу Українок Америки, Пласту, відділи УНСоюзу, організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні, Громадський Комітет і Комітет Тисячоліття Християнства в Україні. Управа УНДому постаралася, щоб було згадане Тисячоліття Хрищення України. Також завдяки старанням УНДому згадана в календарі дата 22-го січня як „Український день Незалежности". Посадник Дж. Рафферті вперше підписав проклямацію для українців 22-го січня цього року.

Хто бажає одержати цей спадщинний календар може його отримати від місцевого уряду безкоштовно. Писати слід на адресу: Hamilton Municipal Building, 2090 Greenwood Avenue, CN 00150, Hamilton, N.J. 08650.

Пресовий референт

Пам'ятне...

(Закінчення зі ст. 2)

нальною чистотою та багатством інтерпретаційного кольориту.

Проте короною всенької програми виявився прекрасний, глибоко хвилюючий Концерт XXX: „Услиши, господи глас мой", немов би це було мотто цілої імпрези. На цей Концерт звернув був увагу теж Людкевич. Твір цей найбільше український і може найщиріше релігійно-молитовний своєю безпосередністю. Зворушена публіка не витримала мистецької дисципліни до кінця твору і почала оплескувати вже по скінченні першої частини. Тут і солісти і хор відзначились особливо, спів був імпонуючий.

Третю частину програми розпочав Концерт XXXI, який закликає всі народи мажорним співом прославляти Бога-Царя всієї землі. Концерт XXXII — це улюблений твір дириґента Колесника. Він його опрацював найбільш дбайливо, краще від інших. Тут не було і натяку на будь-яке форсування голосів. Чому ж цей Концерт не мав такого успіху, як дириґент сподівався? А тому, що і самий характер композиції не зовсім сприяв цьому. Концерт бо чудовий, але замало контрастний своєю побудовою, дещо розтягнутий, якби речитативний; він пливе і хвилює в закіченні, як ріка. Саме ж виконання було зразково вершинне. Бас-октавіст мав тут нагоду пописатись. Бездоганно випав Концерт XXXIII сповнений молитовних тонкощів великої музичної душі його творця. Концерт XXXIУ це радісний, воскресний пеан Богові помітний своєю бадьорістю і драматизмом. Останнім незабутнім хоровим спалахом на закінчення був Концерт XXXУ з гарними сольовими заспівами та кінцевим потужним фортіссімо цілого хору.

Солістами, в порядку виконуваних Концертів, були: Ґ. Джовнс, Ю. Малиновська, Р. Ренд, Дж. Родеску, К. Джонсон, В. Каушанскі, Ґ. Рідо, Дж. Моленгофф, Н. Ноґ, Б. Дені, Л. Скірко, Л. Волянська, Н. Шокетт, Л. Снітен, Л. Ван Вінкел, Е. Болтон, Л. Бенсон, Л. Клопущак, Ґ. Сарчук-Кларк, Я. Цісарук, М. Невмержицький, Б. Фріс та Д. Фалліс.

Публіка відрухово вчинила стоячу овацію дириґентові і хористам. Оплески признання і захоплення сипались зливою безугавно. Квіття, яке підношено дириґентові, він драматично розкидав хористам, під радість учасників і скріплену бурю оплесків.

Люди виходили з цієї унікальної імпрези в радісному, святковому настрої з надією, що цей самий спів, може навіть дещо кращий, почують вже внезабарі на довго очікуваних платівках „Хору тисячоліття".

Це було гідне прославлення та низький поклін батькові нашої церковної музики і світлому, безсмертному Ювілеєві 1000-ліття Християнства України.

Завданням...

(Закінчення зі ст. 2)

Совєтський большевизм не може дозволити, щоб існували інші критерії моралі, інші джерела гніву, інші вартості життя. Віра в Бога дає людині свободу: віра це шлях втечі від влади партії над людиною. Релігія дає людині духовне життя, віру в безсмертність і силу витримати терор партії.

У СССР існує великий парадокс — там нема соціялізму. Десятки років після жовтневої революції він залишився ілюзією. В матеріяльній сфері соціялізму нема. Він існує тільки в духовній сфері, в душах отруєних ідеологією, в дерев'яній совєтській мові, у брехливості тих, хто із-за особистих матеріяльних привілеїв запевняє, що соціялізм існує.

У глибокому смутку повідомляємо Друзів і Знайомих, що дня 25-го липня 1987 р. у ранніх годинах відійшла у Вічність на 72-му році життя

наша Найдорожча МАМА І БАБУСЯ

бл. п.

Марта Марія з Колтунюків Тарнавська

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 28-го липня 1987 р. в церкві Непорочного Зачаття, звідки Тлінні Останки перевезено на цвинтар Mount Olivet, Detroit, Mich.

Горем прибиті:

сини — РОМАН І ОЛЕКСАНДЕР з дружиною АНДРІЯНОЮ і дітьми ОРЕСТОМ І ПАВЛОМ
сестра — ЛІДІЯ ДЯЧЕНКО
сестрінок — ПЕТРО ДЯЧЕНКО з родиною
сестрінка — ЗОРЯНА ДЯЧЕНКО ШУЛЬ з дітьми
стриєчний брат — РОМАН ГЕРАСИМОВИЧ
стриєчні брати — ОРЕСТ І ЛЮБОМИР КОЛТУНЮКИ з родинами
стриєчна сестра — СОНЯ ХРУЩ з родиною
тіточна сестра — ІРИНА ТАТУХ ЗАЯЦЬ з родиною
тіточна сестра — ЛІДІЯ БАРАНСЬКА з родиною
сестрінка — ЛІДІЯ ПОТЕРЕЙКО ПОНЯТОВСЬКА з родиною
шваґерка — ДАРІЯ КАСЬКІВ з мужем ВОЛОДИМИРОМ
шваґерка — ІРИНА ТАРНАВСЬКА з дочкою ЛІДОЮ ТАРНАВСЬКОЮ
шваґра син — ЮРІЙ ТАРНАВСЬКИЙ з родиною
та ближча і дальша Родина в Україні, Америці і Канаді

Життя української православної церкви свв Петра і Павла в Глен Спей

Між чудовими розкішними деревами відпочинкової оселі Братського Союзу „Верховина" в Глен Спей Н. Й., стоїть українська православна церква, побудована в козацько-барокковому стилі, яка носить ім'я святих апостолів Петра і Павла. 12-го липня в неділю, невеличка православна громада, в якій є лишень 14 родин, відзначила своє храмове свято.

Вранці, в 10-ій годині, парафіяни і численна кількість гостей, які приїхали з різних міст, зібралися перед церквою на зустріч Владики Антонія. Голова Парафіяльної управи Володимир Мантика та правнуки старшої активної сестриці М. Литвин, Віра і Наталка Струтинські та Валя Журавель, вбрані в народний одяг, з кошиками квітів, зустріли і привітали Владику перед церквою. Приємно і зворушливо було бачити, як діти встеляли для Владики квітками доріжку до самої церкви, а за ними всі присутні зайшли до середини церкви. Архирейську Службу Божу відправив Владика Антоній з духовенством—духовним опікуном пафарії о. Нестором Ковалем, о. Володимиром Базилевським, о. Сергієм Неприлем. Вміло справлялися з своїми обов'язками вівтарні прислужники сини о. Коваля — Тарас і Нестор та Алекс Журавель.

Архирейська Служба Божа була в супроводі протодиякона о. Володимира Поліщука який гарним голосом дав насолоду всім присутнім у церкві. Величаву Службу Божу прекрасно співав хор імени Д. Бортнянського з парафії Св. Трійці з Ірвінгтону Н. Дж., під диригуванням інженера Д. Олійника що приїхав автобусом до своїх братів і сестер, щоб звеличати їхнє храмове свято. Кожний, який був на цій Службі Божій, почував особливе духовне зворушення.

Владика Антоній у слові до вірних привітав з храмовим святом Парафіяльну Раду, сестрицтво та всіх парафіян, привітав також Петрів і Павлів, побажав їм кріпкого здоров'я та многих літ. Особливо Владика привітав присутнього о. Юліяна Осадцу, настоятеля сусідньої української католицької церкви в Глен Спей, який після закінчення Служби Божої в своїй церкві прийшов привітати Владику, а також православних братів і сестер з їхнім храмовим святом.

Після Служби Божої о. Нестор Коваль запросив всіх присутніх в церкві на храмовий пікнік, який відбувався в залі оселі Братського Союзу, де вже розносилися пахощі голубців, вареників, капусти, ковбаси та різного роду печива, що їх приготовили сестриці. При вході на залю, вдарила в очі багата льотерія з різними речами.

Голова Парафіяльної Ради В. Мантика відкрив пікнік та привітав присутніх. Владику Антонія, священиків, вівтарних прислужників, хор з Ірвінгтону, гостя Л. Плюща та гостю з далекої Австралії доньку св. п. отця Теодоровича з Волині, та всіх гостей, які прибули на храмове свято автами, автобусами з Ню Йорку, Ірвінгтону, Скрентону та з ближчих і дальших околиць. Подякував за щирість та доброту Управі Братського Союзу, яка на протязі довгих років дає православній громаді залю без жодної матеріяльної винагороди. Подякував і братам та сестрам сусідньої української католицької церкви та їхньому настоятелю Ю. Осадці за те, що вони на протязі всього часу найбільше допомогли їм в побудові храму, що сьогодні вже є окрасою Глен Спею поруч їхнього храму. Також подякував за їхні пожертви на пікніках, дари на коляду, побудову бань, що і уможливило їхні досягнення. В.Мантика, голова Парафіяльної Ради сказав, що тепер розпочинається пікнік, який буде відбуватись під звуки чарівної, всім відомої оркестри Богдана Гірняка і його дружини Герти. Звертаючись до них, голова сказав: „Наша парафія безмежно вам вдячна за ваше чуле серце до нас. Ви роками без жодної винагороди бавите нас і наших гостей на храмових наших пікніках", та подякував за сьогоднішні пожертви, які може уможливлять викінчити цей храм до знаменної дати відзначення Тисячоліття Хрищення Руси-України.

Пікнік з численною кількістю людей під звуки оркестри та співаків Марії і Дімітріуса Марена, які своїм співом зачаровували присутніх, проходив організовано і весело. Видно було, що хоч і невеличка церковна громада, але працьовита і дружня.

Церква завжди була, є і буде скарбом української нації. Вона є гранитною твердинею етичних, духових і моральних цінностей нашого народу. Тож допоможім нашим братам і сестрам у викінченні їхнього храму. Церковна громада у Глен Спей є маленька, але вона ще дбає про православних в Бразилії, які живуть на колоніях в жахливих умовах.

В 1986 році містоголова Об'єднання Українських Православних Сестрицтв І. Старощак разом з чоловіком їздила до Бразилії, щоб особисто познайомитись з життям наших поселенців. 17-го липня після Служби Божої в церковній залі української православної церкви Д. Старощак висвітлив фільм з життя українців в Бразилії. Після фільму присутні склали пожертви на оплату пачок.

28-го липня ц.р. в день Свята Рівноапостольного Князя Володимира, о. Володимир Базилевський відслужив Службу Божу при великій участі парафіян і прихожан. По Службі Божій о. В. Базилевський проголосив многоліття на честь усіх Володимирів, членів парафії свв Петра і Павла.

Відтак всі присутні засіли до смачного іменинного обіду, який приготували сестриці. Приємно було побачити гостей, які прийшли поділити радість з парафіянами в цей день.

Галина Петренко, бажаючи всього найкращого Володимирам, а в першу чергу господареві цієї громади, шановному Володимирові Мантиці, не забула привітати і дорогих Ольг — Ольгу Линник та Ольгу Дмитренко, а також Петра Холодного, Петра Стокальського та достойного дириґента Петра Куриленка, який кожної неділі з принагідних співаків творить хор, такий необхідний елемент нашої Служби Божої.

В теплій, майже родинній атмосфері пройшов обід. Відчувалась дружня співпраця парафіян, що дає запоруку для дальшої праці на добро Української Православної Церкви і нашого українського народу.

Е. Бережна

У другу річницю смерти св. п. д-ра Б. Лончини

У суботу, 28-го вересня 1985 року прийшла до нас у НТШ в Ню Йорку, сумна вістка про несподівану кончину всіми шанованого й любленого професора Богдана Лончини. Це сталося в п'ятницю, 27-го вересня у вечірніх годинах. Від кількох місяців з'їдала його важка недуга, якої покищо медична штука не може перебороти. Зійшла з цього світу непересічна людина, кришталього характеру, вірний син нашої Церкви, добрий чоловік, батько й дідусь, активний робітник на громадському, а передусім церковно-релігійному та науковому полі, борець за права нашої Церкви й народу.

Народився Богдан Лончи на 2-го січня 1917 р. у Львові в патріотичній родині священичій, о. Василя і Ольги Сологубів. Навчання відбув у народній школі ім. Маркіяна Шашкевича та філії Академічної гімназії у Львові, в якій у 1935 році склав іспит зрілости з відзначенням. Опісля в 1935 -1939 роках студіював французьку філологію в державному університеті у Львові. Вміжчасі студіював як стипендист чотири місяці 1937 року у Франції в Діжон і в тамошньому університеті отримав диплом учителя французької мови. В тих роках відбув поїздку до Італії як голова УСК — „Обнова", затримався там кілька місяців і вивчив італійську мову. Брав участь у міжнародних конгресах католицьких студентів „Пакс Романа" у Франції (1937), Югославії (1938) і ЗСА (1939).

Під час останнього конгресу, що відбувся в Вашінгтоні, заскочила його Друга світова війна. В липні 1940 року переїхав до Відня, де в університеті студіював романську філологію як головний предмет, англійську філологію і філософію як побічні предмети. Там у березні 1942 року осягнув ступінь доктора філософії. В тому часі брав активну участь у студентському житті і був останнім виборним головою УАТ „Січ".

В квітні 1942 року переїхав д-р Лончина до Львова, де два роки працював в Українському Допомоговому Комітеті (УДК — філія УЦК) як референт студентських справ та секретар президії УДК. Йшлося про матеріяльну й моральну допомогу студентам.

В березні 1944 року д-р Лончина одружився з Орисею Чайковською, внучкою письменника Андрія Чайковського. В квітні того самого року молоде подружжя виїхало до Кракова, де Богдан працював в УЦК, а незадовго виїхало до Відня. В березні 1945 року виїхали до Баварії, де спершу осіли в малому селі у Швабії, а після чотирьох місяців переїхали до Мюнхену. Там д-р Лончина працював як перекладач чужих мов у канцелярії нашої Апостольської Візитатури. Одночасно викладав він французьку та англійську мови в католицькій Духовній Семінарії на Гіршберґу коло Вайльгайму, французьку мову й літературу в Українському Вільному Університеті (УВУ), еспанську мову в Українській Високій Школі (УВЕШ) в Мюнхені. В Німеччині д-р Лончина разом із іншими членами „Обнови" відновив її діяльність і дав ініціятиву до утворення Українського Католицького Об'єднання „Обнова", що стало одним із членів-основників Міжнародного Руху Католицьких Інтелектуалів „Пакс Романа".

Св. п. д-р Б. Лончина

В листопаді 1948 року наше подружжя переселилося до ЗСА. Тут д-р Лончина працював спершу в канцелярії Українського Католицького Допомогового Комітету Утікачам у Стемфорді, Конн. В червні 1949 року Лончини переїхали до м. Стюбенвилл, Огайо, де в тамошньому коледжі Богдан викладав романські мови. Там був він головою відділу чужих мов, останні два роки перед закінченням десятилітньої праці мав ранґу звичайного (повного) професора. Восени 1959 р. родина Лончинів переїхала до Дітройту, Миш., де осіла настало. Проф. Лончина вчив у Дітройтському Католицькому університеті французької мови й літератури. Крім того, працював він для дітройтської української громади. Два роки очолював осередок НТШ, брав активну участь в інших місцевих установах. Дружина професора вчить математики і фізики в одній з місцевих середніх шкіл. Родина Лончинів належить до парохії ім. Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії.

Всевишній Господь поблагословив родину Лончинів 5 дітьми. Це доні — Марія зам. Лісовська, професор музики і Наталка, мистець, мистецтвознавець. Сини — Василь, лікар, о. Тарас і о. Гліб, студит. В родині семеро внуків. Вся родина, зразково християнська і по-громадянськи активна, є прикладом для нашого громадянства не тільки Дітройту, але й нашої діяспори.

Коли Митрополит Йосиф Сліпий приїхав із заслання до Риму і, розгортаючи велику працю для розбудови нашого церковно-релігійного життя в вільному світі, зреалізував ідею заснувати Український Католицький Університет, покликав він проф. Лончину до помочі в доборі світських професорів і до влаштування навчальної програми. Тут проф. Лончина віддав багато праці для зреалізування задумів і плянів Митрополита Йосифа. Доля судила йому й мені спільно працювати для влаштування вакаційних курсів. Від 1969 року ми обидва працювали, приїжджаючи до УКУ кожного року. Обійнявши пост декана Філософічно-гуманістичного відділу, я займався справами науки, проф. Лончина директор курсів присвячував дуже багато часу курсам, це укладанням програми викладів, приміщенням і влаштуванням студентів у будинку УКУ та в Патріяршому домі гостинниці, переїздом молоді з Патріяршої гостинниці до УКУ. Як знавець італійської мови полагоджував адміністративні справи, зв'язані з курсами, влаштуванням цілоденних прогулянок автобусом до Фльоренції, Асізі, Помпеїв, на Везувій тощо. Виконував теж обов'язки квестора. Був він душею курсів. Знав усіх курсантів, цікавився їх родинними справами, допомагав розв'язувати їхні різні особисті проблеми, спрямовував розбурхані молодечі вдачі на правильну дорогу.

В виконуванні різних праць на прохання Патріярха Йосифа, як також у старанні про визнання УКУ Ватиканом та італійським урядом проф. Лончина був найбільш активний. Був скорий на допомогу кожному. Щоденна участь в Св. Літургії і приймання Св. Причастя були гарним прикладом і для професорів і для студентів. Ми обидва подавали до часописів у ЗСА та Канаді про інавгурацію та закінчення курсу. Як продекана Ф – Г факультету УКУ іменовано його деканом після мого уступлення з цього посту.

Праця проф. Лончини не обмежувалася тільки до дій в УКУ. Як згадано, був активний в організуванні й розбудові католицьких організацій, передусім „Обнови" і її співдії з „Пакс Романа", в „Українському Християнському Русі", був довголітнім головою Крайової управи Українського Патріярхального Товариства і кілька останніх років головою Українського Патріярхального Світового Об'єднання (УПСО). В ньому розгорнув активну працю, влаштовуючи щокілька місяців сімпозіюми з участю католицьких і православних діячів на теми екуменізму. З рамени католицьких організацій їздив він також по різних містах із доповідями про екуменічний рух та про участь мирянства в церковних справах. Як знавцеві чужих мов, польської, німецької, англійської, французької, еспанської та мертвих латини і греки, легко було йому влаштовувати такі поїздки і по чужих країнах.

Проф. Лончина був дійсним членом Наукового Товарства ім. Шевченка за його наукові праці. Був редактором католицького журналу „Дзвони" і „Дітройтських Новин". Довгі роки був управителем Школи Українознвавства в Дітройті, також як піяніст був керівником одного відділу Музичного Інститут в Дітройті. Як науковець публікував багато праць, дописував до різних журналів. Писав статті до Католицької Енциклопедії. Серед його праць варто відмітити такі: „Українська Католицька Церква і ми". Бібліотека „Християнського Шляху", Міттенвальд, 1946, 14 ст. „Камо грядеши?" Розважання на світоглядові теми. Бібліотека „Християнського Шляху", Мюнхен — Міттенвальд, 1947, 72 стор. В 1948 році видав „Підручник еспанської мови"; Мюнхен, 248-80 стор. До більших наукових праць належать дві дослідницько-перекладні, що появилися друком у виданнях УКУ: „Пісня про мого Сіда". Із староеспанської мови переклав проф. д-р Богдан І. Лончина. Рим 1972, праці філософічно-філологічного факультету, том VIII, 162 стор. Слово (сід) арабського походження, означає: пан, людина великого значення.

Друга перекладена праця — „Пісня про Роляндa". Із старофранцузької мови переклав Богдан Лончина. Рим 1977. Праці Філософічно-гуманістичного факультету, том XXI; 169 стор. Маємо гарний український переспів цієї „Пісні" пера Василя Шурата (Львів 1895).

Коли в 1984 році під час літнього курсу студенти і професори мешкали в Патріяршій гостинниці при Піяцца Мадонна дей Монті, 3 і всі автобусом доїздили кожного дня до УКУ на лекції, проф. Лончина, як звичайно, виконував свої завдання директора курсу, і ми обидва спільно клопоталися справами курсу та студентів. Не раз говорив він, що вже втомила його ця праця, треба когось іншого заставити до цієї важкої та відповідальної роботи. Але з огляду на особу Блаженнішого Патріярха Йосифа, вже дуже знесиленого, але дбайливого про справи УКУ, ми обидва вирішили ще не кидати нашої праці в УКУ. А 12-го вересня проф. Лончина зателефонував мені про кончину Патріярха Йосифа і їздив ще до Риму на його похорон.

Як вже здивувався я, коли недовго перед початком літнього курсу УКУ 1985 почув я про страшну недугу друга Богдана. Довелося мені попри мою деканську працю виконувати і його — директора курсу. Допомагали мені добрі друзі, проф. М. Лабунька і п-і Ольга Козак та інші професори. З Риму переписувався я з Богданом. Він цікавився курсом, працею професорів і студентів і останньо просив скласти програму курсу на літо 1986 року. Після повороту з Европи додому застав я листа від нього, повного думок про долю УКУ та курс. Та під час зібрання НТШ в Ню Йорку 28-го вересня 1985 року страшна вістка наспіла до нас: Богдан Лончина не живе!

Василь Лев

НЕ ТЕ ПРІЗВИЩЕ

У статті п.з. „УКУ Науковим збірником вшанував Патріярха Йосифа" („Свобода", ч. 152, 11-го серпня ц.р.) авторкою однієї із статтей у Збірнику п.з. „'Псалми Давидові' Т. Шевченка: політичні поеми чи розмови з Богом" є Марія Овчаренко. — Роман С. Голіят.

ВІДІЙШЛИ ● ВІД НАС ●

ДЖЕЙМС В. ДЖЕКСОН, член УНС Відд. 55-го ім. св. Михаїла в Картіс Бей, Мд., помер 24-го липня 1987 року на 72-му році життя. Нар. 1915 року в Оклагомі, Небраска. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку дружину Анну, двох синів — Джимі з дружиною та двома внуками, та Тому; трьох братів Джекі, Рубі та Джеймса. Похорон відбувся 28-го липня 1987 року на цвинтарі св. Хреста в Балтиморі, Мд.
Вічна Йому Пам'ять!

Адам Ціедин, секр.

АННА ЛАБУЗА, член УНС Відд. 168-го ім. св. Василія в Перт Амбою, Н.Дж., померла 25-го липня 1987 року на 91-му році життя. Нар. 15-го вересня 1895 року в Україні. Членом УНС стала 1933 року. Залишила у смутку сина Володимира і доньку Ольгу. Похорон відбувся 28-го липня 1987 року на Алпайн Семетері в Перт Амбою, Н.Дж.
Вічна Їй Пам'ять!

Іван Бабин, секр.

МИХАЙЛО ВОВК, член УНС Відд. 200-го Т-ва „Вільна Україна в Озон Парку, Н.Й., помер 19-го липня 1987 року на 67-му році життя. Нар. 11-го травня 1920 року у Вудгевен, Н.Й. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Вірджінію та рідну сестру Ольгу Козік з родиною, та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся на цвинтарі Голі Рут в Гемпстеді, Л. І. Н.Й.
Вічна Йому Пам'ять!

Іван Пригода, секр.

СТЕПАН БАКСОВИЧ, член УНС Відд. 204-го ім. А. Гончаренка в Ню Йорку, Н.Й., помер 18-го липня 1987 року на 64-му році життя. Нар. 6-го жовтня 1922 року в Україні. Залишив у смутку дружину Катерину. Похорон відбувся на цвинтарі св. Ґертруди в Колонії, Н.Дж.
Вічна Йому Пам'ять!

М. Заліпський, серк.